

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 17 września 2018 r.

Znak: WK-610/24/4/18

Pan
Ireneusz Serwotka
Starosta
Wodzisławski

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 maja do 6 lipca 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Powiatu Wodzisławskiego za okres od 1 stycznia 2014 r. do 6 lipca 2018 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 lipca 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

- *W okresie od 2017 r. do dnia zakończenia kontroli nieprawidłowo ustalono zasady rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi z tytułu podatku VAT w budżecie (organie) Powiatu Wodzisławskiego, z naruszeniem kasowego wykonania budżetu określonego w art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, plany kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej powinny uwzględniać, że: dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą. Ponadto, zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) w celu ustalenia nadwyżki lub deficytu budżetów jednostek samorządu terytorialnego operacje dotyczące ich dochodów i wydatków są ujmowane w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na*

bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych, z wyjątkiem operacji szczególnych określonych w odrębnych przepisach.

Powyższe polegało na dokonywaniu przypisów z tytułu podatku VAT naliczonego i należnego od jednostek organizacyjnych w ewidencji księgowej budżetu (organu) na podstawie dokumentów PK, za pośrednictwem konta: 226 -01, „Rozrachunki budżetu – VAT Powiat” w korespondencji z kontem 226-01-001 „Rozrachunki z tytułu podatku Vat Starostwo, 226-01-0011 „Podatek Vat należny Starostwo” w korespondencji 226-01-001, 226-01-001 w korespondencji 226-01-0012 „ Podatek Vat naliczony Starostwo”.

Ww. operacje nie dotyczyły faktycznego przepływu środków pieniężnych z tego tytułu, brak było ich kasowego wykonania.

W przypadku VAT należnego w ślad za dokonaniem przypisem ujmowano w budżecie wpływ środków pieniężnych od jednostek organizacyjnych (133/226). Do ewidencji rozliczeń z tytułu VAT w budżecie wprowadzono konto 226.

Przyjęty sposób centralizacji VAT wynikał z regulacji zawartych w zakładowym planie kont, wprowadzonych zarządzeniem Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zasad kontroli zarządczej w zakresie gospodarki finansowej obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim, z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z powyższym, konto 226 służy do ewidencji rozrachunków z urzędem skarbowym i jednostek organizacyjnych powiatu z tytułu podatku VAT. Na koncie 226 po stronie WN ujmuje się w szczególności: przelew środków z tytułu należnego podatku VAT w przypadku jego rozliczenia z urzędem skarbowym w korespondencji z kontem 133, przelew środków z tytułu zwrotu podatku VAT jednostkom organizacyjnym powiatu w korespondencji z kontem 133, przypis podatku VAT należnego sporządzonego na podstawie miesięcznych deklaracji VAT -7 jednostek organizacyjnych powiatu. Na koncie 226 po stronie Ma ujmuje się w szczególności: przypis podatku VAT naliczonego, wynikającego z częściowych deklaracji VAT-7, podatek VAT do zapłaty wynikający z częściowych deklaracji VAT - 7 w korespondencji z kontem 133. Ewidencja analityczna do konta 226 jest prowadzona według jednostek organizacyjnych powiatu oraz podatku VAT należnego i naliczonego. Konto 226 może wykazywać dwa salda, tj. saldo Wn oznaczające stan należności oraz saldo Ma oznaczające stan zobowiązań wobec urzędu skarbowego i jednostek organizacyjnych powiatu.

Z powyższych zapisów wynikało, że konto 226 może wykazywać zobowiązania z tytułu nierozliczonego VAT wobec jednostek organizacyjnych Powiatu Wodzisławskiego. Natomiast zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednostki budżetowe pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Stąd nie powstają żadne zobowiązania wobec tych jednostek.

Ponadto nieprawidłowo ewidencjonowano w księgach rachunkowych w Powiecie Wodzisławskim operacje gospodarcze związane z rozliczeniem scentralizowanego VAT, poprzez nieustalenie w księgach rachunkowych budżetu na koncie 226 „Rozrachunki z tytułu podatku VAT” kwoty należności wobec Urzędu Skarbowego z tytułu zwrotu VAT. Z ewidencji księgowej do konta 226-01 „Rozrachunki budżetu – VAT Powiat” na dzień 31 grudnia 2017 r. wynikało zobowiązanie w kwocie 11.280,00 zł, następnie saldo Ma konta 226 „Rozrachunki z tytułu podatku VAT” wykazywało również zobowiązanie w łącznej kwocie 13.962,83 zł. Natomiast z deklaracji dla podatku od towarów i usług

Powiatu Wodzisławskiego za grudzień 2017 r. wynikał zwrot podatku na rachunek Powiatu, który wynosił 2.411,00 zł, tj. nadwyżka VAT naliczonego nad należnym, który w ww. deklaracji wskazano jako kwotę do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy. Powyższym naruszono art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), zgodnie z którymi jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zgodnie z art. 24 ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej rozliczeń wynikających z centralizowanego VAT należały do Głównego Specjalisty w Wydziale Finansowo Budżetowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Wniosek nr 1

Zaprzestać dokonywania rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług w budżecie w sposób naruszający zasadę kasowego wykonania budżetu oraz ustalić w zakładowym planie kont, wprowadzonym zarządzeniem Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zasad kontroli zarządczej w zakresie gospodarki finansowej obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim, z późniejszymi zmianami, zasady ewidencji zdarzeń gospodarczych dotyczących rozliczeń scentralizowanego podatku VAT, z uwzględnieniem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz § 20 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911), a także zaprowadzić prawidłową ewidencję księgową w tym zakresie, mając na uwadze art. 4 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania kont określonych w powyższym rozporządzeniu.

- *W latach 2014 - 2017 zaniechano bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty”. Naruszono tym art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań. Naruszono tym również zasady funkcjonowania konta 011 określone w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek*

budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), jak również w planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zasad kontroli zarządczej w zakresie gospodarki finansowej obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim z późniejszymi zmianami.

Wyżej wskazane dotyczyło nieruchomości nabytych przez Powiat Wodzisławski na podstawie 28 decyzji Wojewody Śląskiego wydanych w okresie od 1999 r. do 2017 r., które zostały zaewidencjonowane (w okresie objętym kontrolą) na koncie 011 z opóźnieniem wynoszącym od jednego miesiąca do kilkunastu lat, po dniu uprawomocnienia się decyzji.

Przyczyną powyższego było zaniechanie przez pracowników Wydziału Gospodarki Nieruchomościami niezwłocznego przekazywania pism z dyspozycją ujęcia przedmiotowych nieruchomości w ewidencji księgowej do Wydziału Finansowo-Budżetowego oraz zaniechanie przez pracownika Wydziału Finansowo-Budżetowego dokonania odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego zdarzenie dotyczyło, w przypadku gdy informacje o ww. zdarzeniach dotarły do tego Wydziału przed ostatecznym zamknięciem ksiąg rachunkowych danego roku.

Ponadto, w jednostce nie określono szczegółowych procedur dotyczących obiegu dokumentów księgowych dokumentujących zmiany w stanie majątku trwałego dotyczących nabycia, gruntów w zakresie terminów przekazywania dokumentacji zewnętrznej przez Wydział merytoryczny do Wydziału Finansowo-Budżetowego oraz zasad sporządzania dowodów OT, PT jak również wskazania osób odpowiedzialnych za przekazywanie i sporządzanie tych dokumentów w zasadach emisji, obiegu i kontroli dokumentów księgowych obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim, stanowiącym rozdział V zarządzenia Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. z późniejszymi zmianami.

W trakcie kontroli wyjaśniono, że na zasadzie analogii stosowano normę zawartą w § 139 ust. 1 polityki rachunkowości zgodnie z którą komórki organizacyjne otrzymujące od kontrahentów dowody księgowe obce, zobowiązane są do niezwłocznego ich przekazania do wydziału finansowego. W praktyce postępowania przyjęto, iż zapis ten ma charakter szerszy niż wynikałoby to z jego literalnego zapisu i w związku z tym obejmuje również stany faktyczne związane z nabyciem przez Powiat prawa własności nieruchomości, stwierdzonego na mocy w szczególności decyzji komunalizacyjnych, celem uwidocznienia ich zmian w ewidencji księgowej na koncie 011 „Środki trwałe”.

Skutkiem powyższego, ww. nieruchomości nie zostały wykazane w bilansach jednostki Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim na dzień 31 grudnia: 2014 r., 2016 r., 2017 r. oraz w informacji o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia: 2014 r., 2016 r. i 2017 r., o której mowa w art. 267 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Powyższe świadczy o nieprawidłowym przeprowadzeniu według stanu na ostatni dzień grudnia: 2014 r., 2016 r., 2017 r. inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji. W inwentaryzacji aktywów i pasywów przeprowadzonej drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji dotyczącej

środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia: 2014 r., 2016 r., 2017 r. różnic nie stwierdzono, co potwierdza oświadczenie odpowiednio z dnia: 19 stycznia 2015 r.; 17 stycznia 2017 r.; 9 stycznia 2018 r. podpisane przez Członków komisji, tj. pracowników: Wydziału Finansowo-Budżetowego oraz Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Było to niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 3 oraz art. 27 ww. ustawy o rachunkowości oraz wymogami instrukcji inwentaryzacyjnej określonej w rozdziale VI zarządzenia Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. z późniejszymi zmianami.

Ponadto, kierownik jednostki nie wydał zarządzenia w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji składników majątkowych drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, w którym należało wskazać dzień, na który ma być przeprowadzona inwentaryzacja, określić termin wykonania poszczególnych czynności inwentaryzacyjnych, ewentualnie wskazać zespoły weryfikujące. Zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości do zadań wykonywanych w ramach rachunkowości należy okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów jednostki. W procedurze inwentaryzacyjnej nie wskazano ww. czynności w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji drogą weryfikacji sald.

Porównania z odpowiednimi dokumentami faktycznie dokonali pracownicy Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Zadania w zakresie wystawiania dowodów PT oraz zadania w zakresie dokonywania operacji gospodarczych w ewidencji księgowej Urzędu w zakresie środków trwałych, prowadzenia ewidencji analitycznej i syntetycznej środków trwałych należały, zgodnie z zakresem czynności, obowiązków pracownika Referatu Rachunkowości Budżetowej. Nadzór w tym zakresie należał do Kierownika ww. Referatu Rachunkowości Budżetowej Starostwa Powiatowego – Głównego Księgowego.

Zadania w zakresie sporządzania informacji o stanie mienia należały do zakresu obowiązków pracowników w Wydziale Finansowo-Budżetowym. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika ww. Wydziału.

Zadania w zakresie przekazywania dokumentacji źródłowej dotyczącej nabywania nieruchomości na rzecz Powiatu Wodzisławskiego do Wydziału Finansowo-Budżetowego należały do byłego Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami Powiatu, obecnie Zastępcy Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim w zakresie: przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, wyjaśnienia, rozliczenia ewentualnych różnic, udokumentowania wyników inwentaryzacji, przygotowania projektu zarządzenia w sprawie przeprowadzenia rocznej inwentaryzacji składników majątkowych drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, sporządzania informacji o stanie mienia, mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1, art. 26 ust. 1 pkt 3 oraz art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), a także art. 4 ust. 3 pkt 3, art. 4 ust. 5 tej ustawy oraz zasady funkcjonowania konta 011 określone w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów

jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911), a ponadto art. 267 ust. 1 pkt 3 oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Rozważyć uszczegółowienie procedur dotyczących obiegu dokumentów księgowych dokumentujących zmiany w stanie majątku trwałego dotyczących obrotu nieruchomościami w zakresie terminów i osób odpowiedzialnych, mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), jak również art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 do dnia zakończenia kontroli zaniechano ujmowania w księgach rachunkowych Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim na koncie 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych” odsetek należnych do spłaty tytułem zaciągniętych przez Powiat kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji komunalnych. Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 999 zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), a następnie w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911) w związku z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z opisem do konta 999 określonym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzeń oraz w rozdziale III-Zasady ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych prowadzonych dla potrzeb starostwa – powiatowej jednostki budżetowej, zarządzenia Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zasad kontroli zarządczej w zakresie gospodarki finansowej obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim z późn. zm., konto 999 służy do pozabilansowej ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych przyszłych lat. W ślad za zapisami przywołanego art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych zobowiązane są do prowadzenia ewidencji księgowej, uwzględniającej wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów także zaangażowanie środków.*

Na koncie 999 nie ujęto odsetek stanowiących zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych, wynikających z czynnych tytułów dłużnych (zaciągniętych przez Powiat umów kredytów, pożyczek i emisji obligacji), które zgodnie z przyjętym w wieloletniej prognozie finansowej szacunkiem stanowiły odpowiednio łączne kwoty: 11.088.361,67 zł na rok

2014, 10.732.446,14 zł na rok 2015, 10.361.530,87 zł na rok 2016, 9.953.093,19 zł na rok 2017 i 9.194.101,38 zł na rok 2018.

Obowiązek stosowania przyjętych zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim należał do Kierownika Referatu Rachunkowości Budżetowej w Wydziale Finansowo-Budżetowym – Głównego Księgowego Starostwa Powiatowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik ww. Wydziału.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór na pracownikami Referatu Rachunkowości Budżetowej w zakresie prowadzenia pozabilansowej ewidencji na koncie 999, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta wynikających z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911) oraz obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim zasad rachunkowości, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 - 2018 do dnia zakończenia kontroli w ewidencji księgowej budżetu na kontach 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” nie prowadzono ewidencji analitycznej dla poszczególnych placówek oświatowych. Ewidencję analityczną budżetu do kont 222 „006”, 223 „006” dla jednostek oświatowych prowadzono tylko dla dysponenta – „Wydział Oświaty”, tj. zbiorczo dla wszystkich tych jednostek*

Zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), ewidencję szczegółową do konta 222 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi oraz urzędami obsługującymi organy podatkowe z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych. Ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich rachunki środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych. Obecnie zasady funkcjonowania ww. kont tożsamo zostały określone w załączniku nr 2 do obowiązującego od stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911).

Zapisów na ww. kontach dokonywano zbiorczymi kwotami na podstawie zestawień sporządzanych przez Wydział Oświaty. Dane do ewidencji księgowej były przygotowane na podstawie jednostkowych sprawozdań składanych przez placówki oświatowe.

Przyczyną powyższego były zapisy zarządzenia Nr 26/2010 Starosty Powiatu Wodzisławskiego z dnia 18 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości oraz zasad kontroli zarządczej w zakresie gospodarki finansowej obowiązujących w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim, z późniejszymi zmianami, zgodnie z którymi w zasadach ewidencjonowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych prowadzonych dla potrzeb budżetu powiatu w opisach kont 222, 223 zapisano, że ewidencję szczegółową rozliczeń dochodów budżetowych pobranych przez jednostki organizacyjne oświaty oraz ewidencję szczegółową rozliczeń środków budżetowych przekazanych jednostkom organizacyjnym oświaty na ich rachunki bankowe, przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków, prowadzi się zbiorczo dla wszystkich tych jednostek i w związku z tym w księgach rachunkowych prowadzonych dla potrzeb budżetu powiatu występuje jeden zbiorczy dysponent pod nazwą „Wydział Oświaty”. Właściwa do spraw oświaty komórka organizacyjna, zwana wydziałem oświaty sporządza, na podstawie otrzymanych sprawozdań jednostkowych Rb-27S, Rb-28S sporządzonych przez ww. jednostki organizacyjne, zbiorcze sprawozdania budżetowe Rb-27S oraz Rb-28S. Zbiorcze sprawozdania budżetowe przekazywane są w terminach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa do wydziału finansowego i stanowią podstawę do dokonywania stosownych zapisów w ww. księgach rachunkowych. Wydział oświaty i wydział finansowy dokonują okresowego, nie rzadziej niż raz w miesiącu, uzgodnienia stanu dochodów przekazanych na rachunek bankowy budżetu, z danymi wykazanymi w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27S i Rb-28S.

W trakcie kontroli Naczelnik Wydziału Finansowo-Budżetowego oraz Kierownik Referatu Rachunkowości Budżetowej wyjaśnili, że w związku z tym, iż do zadań wydziału oświaty należy m.in. prowadzenie nadzoru nad działalnością finansową, administracyjną i organizacyjną szkół i placówek oświatowych, dla których Powiat Wodzisławski jest organem prowadzącym w wydziale tym funkcjonuje referat ekonomiczny. Referat ten jako komórka merytoryczna w zakresie swoich zadań w szczególności ma sporządzanie zbiorczych sprawozdań z wykonania dochodów i wydatków budżetowych na podstawie jednostkowych sprawozdań składanych przez jednostki organizacyjne oświaty. Jednocześnie sporządzając zbiorcze sprawozdania, zgodnie z zapisami polityki rachunkowości, dokonuje szczegółowych uzgodnień na podstawie dodatkowych zestawień składanych łącznie ze sprawozdaniami zbiorczymi, umożliwiającymi ustalenie stanów rozliczeń z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi oświaty. Na tej podstawie w księgach rachunkowych prowadzonych na potrzeby budżetu powiatu, dokonuje się stosownych zapisów dotyczących rozliczeń z tytułu zrealizowanych dochodów oraz dokonanych wydatków dla wszystkich jednostek organizacyjnych oświaty zbiorczo tj. jako „Wydział oświaty”.

Zadania związane z prowadzeniem rachunkowości w zakresie budżetu powiatu, opracowaniem projektów przepisów wewnętrznych dotyczących prowadzenia rachunkowości należały do pracowników Wydziału Finansowo-Budżetowego Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 5

Dostosować zapisy polityki rachunkowości w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śląskim do zasad funkcjonowania kont 222 i 223 ustalonych w załączniku nr 2 - „Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911) oraz zaprowadzić ewidencję analityczną do ww. kont dla poszczególnych jednostek oświatowych, mając na uwadze art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W bilansie Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim na dzień 31 grudnia: 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r. wykazano stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący rok obrotowy w innych kwotach, niż wynikały z ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r. Sprawozdanie finansowe: bilans jednostki należało sporządzać zgodnie z § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.). Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.*

Powyższe stwierdzono w bilansach jednostki budżetowej Starostwa Powiatowego sporządzonego na dzień 31 grudnia: 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r., w których nie zaklasyfikowano danych dotyczących dochodów związanych z realizacją zadań zleconych ewidencjonowanych za pośrednictwem kont 139 „Inne rachunki bankowe”, 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, 225 „Rozrachunki z budżetami”, 226 „Długoterminowe należności budżetowe”, 240 „Pozostałe rozrachunki”, 245 „Wpływy do wyjaśnienia”, 290 „Odpisy aktualizujące należności”, 860 „Wynik finansowy” wynikających z ksiąg rachunkowych w starostwie (jednostki) stanowiących (w formie komputerowej) wyodrębnioną księgę główną w ramach bazy danych o nazwie „jednostka” „ODDZIAŁ 007 KSIĘGA GŁÓWNA - SKARB PAŃSTWA”.

Dla powyższych danych wynikających z ww. kont, sporządzono odrębny bilans jednostki - Skarb Państwa.

Bilans jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r. podpisali: Tadeusz Skatuła – były Starosta Powiatu oraz Kierownik Referatu Rachunkowości Budżetowej, Główny Księgowy Starostwa Powiatowego.

Bilans jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 r., 2016 r. 2017 r. podpisali: Ireneusz Serwotka – Starosta Powiatu oraz Kierownik Referatu Rachunkowości Budżetowej, Główny Księgowy Starostwa Powiatowego.

Bilans /Skarb Państwa/ sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r. podpisali: Tadeusz Skatuła – były Starosta Powiatu oraz Kierownik Referatu Rachunkowości Budżetowej, Główny Księgowy Starostwa Powiatowego.

Bilans jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe /Skarb Państwa/ sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 r., podpisali: Ireneusz Serwotka – Starosta Powiatu oraz z upoważnienia Skarbnika Powiatu, Naczelnik Wydziału Finansowo – Budżetowego.

Bilans jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe /Skarb Państwa/ sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 r., podpisali: Ireneusz Serwotka – Starosta Powiatu oraz z upoważnienia Skarbnika Powiatu, Kierownik Referatu Rachunkowości Budżetowej, Główny Księgowy Starostwa Powiatowego.

Bilans jednostki budżetowej Starostwo Powiatowe Skarb Państwa sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 r. podpisali: Ireneusz Serwotka – Starosta Powiatu oraz p. Mariusz Rakowski – Skarbnik Powiatu Wodzisławskiego.

Wniosek nr 6

Sporządzać prawidłowo sprawozdanie finansowe Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim w zakresie wykazywania stanu aktywów, pasywów zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).

W zakresie sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa:

- *W 2017 r. w powiadomieniach nabywców o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa wyłonionych w drodze przetargu zaniechano wskazania skutków niestawiennictwa nabywcy bez usprawiedliwienia. Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.), jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, organizator przetargu może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi. W zawiadomieniu zamieszcza się informację o tym uprawnieniu.*

Powyższe dotyczyło:

- *powiadomienia nr WGN.6840.1.8.2017, WGN.6840.1.6.2017 z dnia 2 listopada 2017 r. wysłanego do nabywcy nieruchomości niezabudowanej położonej w Nieboczowach, stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej jako działka nr 1642/225 o pow. 0,3693 ha,*
- *powiadomienia nr WGN.6840.1.3.2017 z dnia 2 października 2017 r. wysłanego do nabywcy nieruchomości niezabudowanej położonej w Lubomi, stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej jako działka nr 1598/171 o pow. 0,1885 ha.*

Powiadamianie nabywców o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży należało do obowiązków Inspektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami nad którym bezpośredni nadzór sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Gospodarki Nieruchomościami w zakresie właściwego informowania nabywców o miejscu i terminie zawarcia

umowy sprzedaży, z uwzględnieniem wymogów art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Elektronicznie podpisany przez Krzysztof Aleksander Róg

Krzysztof Róg